

In „Kerk en Wereld” (vrijzinnig) wordt een beoordeelende gegeven van Prof. Dr. A. H. de Hartog, Modern Heidendom (J. H. Kok, Kampen). Recensent merkt o.m. het volgende op:

Hij wijst met groote scherpzinnigheid de heidensche idee aan in pantheïsme, nationalisme en humanisme, in de vergoding van het verbrokkelde natuurleven, in de verheerlijking van de staatsidee, in den nieuwen cultus van den natuurlijken mensch en zijn idealen: sport, dans, eros, wetenschap, kunst, en zijn oordeel geldt vooral den toestand in Duitsland. En, — dat hij niet overdrijft bewijst de volgende bladzijde. Hij zegt (pag. 96):

„De nieuwe Deutsche belijdenis luidt als volgt:

„Art. I. Wij gelooven, dat God zich aan ons openbaart in ons Duitsche bloed en Duitsche geweten, in ons Duitsche land en Duitsche geschiedenis. Dat is ons Duitsch geloof. Daarom noemen wij ons „Duitsche heidenen.” Het begrip „Heiden” is voor ons geen scheldnaam maar een eernaam. Wij zijn trotsch op ons Duitsch geloof, ons Noorsch heidendom.”

„Art. IV. Wij erkennen geen internationale menscheidsreligie, omdat de volken en rassen allen verschillend zijn. Daarom willen wij, Duitsche heidenen, geen Joodsche religie in Duitsland. Wij gelooven niet meer in den Heiligen geest. Wij gelooven in het heilige bloed.”

Dat is de nieuwe belijdenis, die wij te hooren krijgen.

De Nieuw-Germaansche geest is monistisch, ziet de wereld als een groote eenheid, aanvaardt niet langer de tegenstelling van den Schepper-God, kent niet meer de antithese van zonde en genade en gaat verwoed te keer tegen „Die Verjudung der Religion”. Frau Dr. Mathilde Ludendorff, de vrouw van den bekenden generaal, durft zelfs te spreken van de noodzakelijke „Erlösung von Jesu Christo”.

S.D.A.P. en dictatuur.

In „De Groene Amsterdammer” schrijft Dr. A. C. Josephus Jitta:

Op het Paaschcongres van de S.D.A.P., dat te Rotterdam gehouden werd, kwam een resolutie in behandeling, die door het partijbestuur was voorgesteld en door Mr. Dr. G. van den Bergh werd toegelicht. Die motie, die met overweldigende meerderheid van stemmen werd aangenomen, is daarom merkwaardig, omdat de S.D.A.P. daarin uitdrukkelijk en in den meest absoluten zin de dictatuur afwijst en zich uitspreekt vóór de democratie.

Op grond van nog andere details uit deze motie, merkt de schrijver op:

Deze motie beteekent dus opnieuw een zeer duidelijk symptoom van de evolutie van de S.D.A.P. van een revolutionaire partij tot een democratische hervormingspartij.

Evenwel, de vraag komt op, of men nu gerust kan zijn. Volgens schr. is dat niet het geval. Hij schrijft:

Kan men in dit opzicht, wat de S.D.A.P. betreft, volkomen gerust zijn?

Het zal er van afhangen, of de S.D.A.P., mocht ooit weer een revolutie dreigen, of mocht zij als regeringspartij gedwongen worden deze resolutie in praktijk te brengen, al haar volgelingen in de hand heeft.

Voor eenig wantrouwen in dit opzicht bestaat nog altijd grond.

Het is nog niet zoo heel lang geleden, dat Prof. R. Kuiper, bijzonder hoogleraar in de marxistische leer — dus een autoriteit par excellence — heeft geschreven, dat voor het socialisme de democratie een middel is en geen doel op zichzelf. „Mocht blijken”, zoo schreef hij, „dat op ondemocratische wijze het socialisme beter zou kunnen worden gediend, dan: weg met de democratie.”

In een Amsterdamsch proefschrift van 1933 van Dr. B. van den Tempel Jzn., zoon van het bekende lid van de Tweede Kamer, wordt de dictatuur allerminst afgewezen.

En mij persoonlijk staat nog helder voor oogen, hoe ik nog maar even een jaar geleden in een groote openbare vergadering te Amsterdam een debat heb gevoerd met het lid van de S.D.A.P. S. de Wolff over den klassenstrijd. Tusschen het socialisme van den heer de Wolff, dat in deze overwegend door socialistische bezochte vergadering met groote instemming werd begroet, en het communisme van Stalin vermocht ik geen verschil te ontwaren. De Heer de Wolff erkende, dat de S.D.A.P. evolueert naar de democratie. Maar hij zag daarin een conjunctuurverschijnsel, materie, waarin hij, naar algemeen bekend is, een specialiteit is.

De eenige repliek, die ik in dit opzicht van hem mocht ontvangen, was, dat ik een fascist was. De houdheid van die bewering is niet groot genoeg, om het gebrek aan argumenten van hem, die haar bezigde, te verbergen.

Men moet dus de evolutie der S.D.A.P., die uit de motie van het Paaschcongres blijkt, met groote vreugde begroeten, maar eenige voorzichtigheid is geboden ten aanzien van de vraag, of wij hier misschien nog slechts hebben te maken met een conjunctuurverschijnsel.

Het „bridge-gezicht”.

Uit „De Open Poort”:

Een Londensch schoonheidsinstituut maakt bekend, dat het een ieder kan genezen van zijn (haar) bridge-gezicht.

Wat is dat voor een gezicht? Wel, lieden, die veel briden, zouden een gelaat zonder eenige uitdrukking krijgen. De mond krijgt een wezenlooze trek, de oogen geven geen emotie meer weer, de kaken zijn stijf. Waarom? Doordat de goede brider niet mag verraden, welke kaarten hij in zijn hand heeft. Dit kost hem

PERSSCHOUW

Doopserkenning.

Omdat we onder „Kerkelijk Leven” iets opmerken over een debat, rakende een voordracht van Ds W. H. den Houting, nemen we diens „stellingen” hier over:

De erkenning van den Doop, buiten eigen Kerkverband bediend.

1. Het vraagstuk van de erkenning van den doop, buiten eigen kerkverband bediend — telkens weer in de geschiedenis der kerk aan de orde gesteld — vraagt van ons opnieuw bezinning in verband met de discussie over de „pluriformiteit” der kerk.

2. Ten gunste van de „doopserkenning” kan gewaagd worden op de eeuwenoude praktijk der Christelijke kerk en op tal van kerkelijke besluiten, die deze praktijk sanctionneeren.

3. Met een verwijzing naar de geldende praktijk of een beroep op de kerkelijke besluiten kunnen wij niet voldaan, daar wij toch niet de gewoonten met de waarheid Gods mogen gelijkstellen, noch de groote mogelijke, noch de oudheid, noch de conciliën, decreten of besluiten (Art. 7 Ned. Gel. Bel.).

4. Voor een juiste beoordeeling van de geldende praktijk en de kerkelijke besluiten mag niet uit het oog verloren worden:

a. dat van gemeenschappelijke overwegingen en motieven allerminst kan gesproken worden;

b. dat de kerkelijke besluiten moeten bezien worden in het licht van de concrete situatie ten tijde, dat ze genomen werden;

c. dat allerlei „eisch van de praktijk” veelszins den loerslag gaf.

5. Hoe bezwaarlijk het ook moet geacht worden ten aanzien van de „doopserkenning” het oude, door eeuwenlange praktijk en tal van kerkelijke besluiten gekte standpunt te verlaten, hebben wij ons toch wel met allen ernst af te vragen, of en hoe zich die „doopserkenning” principieel laat rechtvaardigen, met name ten aanzien van de Waarheid Gods aangaande de heiligheid van het Sacrament, het wezen van het Verbod en de waarde van het ambt.

Over de discussie inzake referaat Ds W. H. den Houting.

Nadat ik het artikel onder „Kerkelijk Leven” geschreven en verzonden had, kwam mij volgend artikel onder de oogen, geschreven door den heer H. Algra in Leeuwarder Kerkbode:

Vragen en zorgen van schipper Andries.

Omdat het dit voorjaar zoo lang en zoo bar koud blijft, moesten we nog een extra bezending brandstof hebben, die niet op de begroting stond.

Nadat ik met Andries had afgerekend, bleef hij extra lang winden met het touw van zijn geldbuidel, als iemand, die nog wat zeggen wil. En toen zei hij, half schertzend, half bezorgd: „Beterschap met jullie dominee”.

„Is die dan ziek?” vroeg ik, want ik had er niets van gehoord.

„Nee,” zei Andries, „maar wel Remonstrant. Dat moet U maar eens in het „Friesch Dagblad” lezen. Prof. H. H. heeft het gezegd.”

Dat moest ik toch ontkennen. Ik had het verslag ook gelezen, en volgens dat verslag was het wel heel ernstig, wat de Professor aan beschuldigingen had uitgebracht. Maar Remonstrantisme stond er niet bij. Wel een slag in het aangezicht van de belijdenis, en een slag in het aangezicht van de Heilige Schrift, en leeringen, die binnen vijf en twintig jaren onze kerken in gronde richten, en een bede, om weggenomen te worden voor den dag des verderfs, en opmerkingen over Donatisten en Montanisten. Het was een heele waschijsel. Maar Andries had er m.i. toch nog een lettertje bij verzonnen. Hij ontkende dat.

„Wij schippers noemen iemand, die van de Schrift en de belijdenis afwijkt, een Remonstrant, of ook wel eisch, wat eigenlijk hetzelfde is.”

Toen zijn we maar naar binnen gegaan, want dit konden we niet allemaal bij de deur afdoen.

En toen heb ik mijn mening gezegd.

Dat ik er blij om ben, dat het op deze predikantenconferentie zoo ferm is gezegd. Maar dat er toch ook moete bezwaren zijn.

Ik begon met een vraag. Waarom is Zondag onze rustdag en Zaterdag niet, terwijl in de Tien Geboden toch staat, dat we op den zevenden dag moeten rusten. „Dan was er geen onderscheid met de Joden,” zei Andries. Maar hij zelf vond dat antwoord ook niet voldoende. De dominee, waar hij vroeger bij gecatechiseerd had, leerde hem, dat men ’t kon bewijzen met het feit, dat Paulus met het oog op een collecte had voorgeschreven, dat men telkens op den eersten dag der week iets moest wegleggen.

Wij hadden bij onzen ouden dominee een ander argument leeren hanteeren.

Israel was nog onder de wet; eerst werken, en dan het loon; de rust. Maar nu was alles vervuld. Christus had alles volbracht, en daarom eerst Zijn rust op den dag der opstanding en daarna de week van arbeid.

„Staat dat in den Bijbel,” vroeg Andries wantrouwend. Natuurlijk niet, maar een knap theoloog heeft

het zoo beredeneerd. Toen is er een ander theoloog gekomen en die heeft gezegd: die argumentatie is niet voldoende. Maar de Schrift zegt ons, dat Christus op den dag van Zijn opstanding zijn jongeren verscheen, zonder Thomas. Toen is hij niet eerder terug gekomen dan op den volgende Zondag. Want Hij zenukt zijn dag om Zijn kinderen het Woord te brengen. Als Hij op Patmos verschijnt, is het weer op den eersten dag der week.

Andries en ik vonden beiden die laatste redeneering het meest Schriftuurlijk. Maar toen zei ik: Zijn zulke discussies nu wel goed? Komt daardoor de vastigheid van den Zondag niet in gevaar?

„Daar moet hij tegen kunnen”, zei Andries. En feitelijk had hij gelijk.

Welnu, in onze kerken wordt de doop erkend, in andere kerkgemeenschappen bediend. De nooddoop in de Roomsche kerk, de doop in een kring van Dabisten, de doop in een puur moderne kerk, waar men de doop niet anders beschouwt dan als een oude ceremonie, het is alles een doop, die volledig erkend wordt. Als de doop maar geschiedt in naam van den Drieënnigen God.

„Is jullie dominee daar op tegen, op die erkenning bedoel ik?”

Dat heeft hij niet gezegd. Hij heeft alleen uit de historie trachten aan te toonen, dat deze praktijk in het verleden op geen voldoende gronden is gefundeerd.

Andries vond, dat het dan nog al mee viel. Maar hij vertrouwde mij niet. Want als dat zoo was, waarom was die Professor dan speciaal gekomen, om daar een redevoering van een uur te houden? En waarom kwamen de andere hoogleraren van Amsterdam allemaal ook uit den hoek?

Dat was toch wel een bewijs, dat men aan de Vrije groote gevaren zag.

Ik zei: Andries, heb je wel gelezen, dat er ook een zekere Dr. Van der Vaart Smit aan het woord is geweest? Die had in de pauze ook een redevoering opgeschreven. In de „N. R. Cl.” kan je er meer van lezen. Daar staat zijn rede veel uitvoeriger in dan in andere bladen.

Het is een heel geleerd man, vooral als het gaat over Kant.

„Die ken ik heelemaal niet.”

Dat behoeft ook niet. Nu, die geleerde man uit Groote Lindt, een buurtschap bij Zwijndrecht, heeft in zijn redevoering een merkwaardige opmerking gemaakt. Hij zei, dat hij niet den referent zou bestrijden, maar anderen.

„Liet de voorzitter dat toe?”

„Ja, het was een predikantenconferentie en geen Tweede Kamer.”

„En tegen wie richtte die mijnheer zich dan?”

„Dat heeft hij niet gezegd.”

„Bedoelde hij misschien Prof. Schilder?”

„Dat heeft hij ook niet gezegd.”

Andries vond het toch een rare manier van debatteren. Ik ook. Maar het heeft toch zijn goede kant. Want de discussie wordt nu vanzelf algemeen. Er is nu duidelijk uitgesproken, dat er in onze kerken een strooming is, die de kerken op den duur zal verderven. Zelfs binnen korten tijd. Men heeft nog geen namen genoemd, maar dat zal op den duur wel niet achterwege blijven. En dan kan men in alle openheid daar maar eens over gaan discussieeren.

„Die andere dominee, die van Amsterdam, die daar ook een referaat gehouden heeft, was die wel heelemaal zuiver, of hoort die ook bij die verderfelijke strooming?”

„Dat weet ik niet, maar daar is het in elk geval niet zoo fel tegen gegaan.”

Andries was bang, dat door zulke debatten onze kerken kapot zouden gaan.

Ik ben daar nog niet zoo bang voor.

Want ik zou het niet best vinden, als in onze kerken het zoo’n rustige, vredige zaak was, dat we niets anders meer konden doen dan zeggen: wat zijn wij het prachtig eens. En wat zijn ze in andere kerken diep gezonden. Dan waren we een secte geworden.

Maar Andries had nog meer te vragen.

Die mannen, die tegen jullie dominee optrokken, zijn dat niet dezelfde, die niet willen, dat de kerkeraden de N.S.B. aanpakken?

Dat vond ik nu heelemaal mis van Andries. Want dat heeft er niks mee te maken. Dat is juist zoo gevaarlijk, want op die manier gaat men fronten vormen. Als ik het op het punt van de N.S.B. met K. S. niet eens ben, moet ik dan ook behooren tot hen, die over de pluriformiteit met hem verschillen? Een dergelijke fractievorming is uit den boeze.

En dat is, naar mijn overtuiging, voorzover ik het natuurlijk, uitsluitend aangaande op persverlagen, kan beoordeelen, de groote fout geweest van de „bonzen”, die op de predikantenconferentie samen van leer trokken: zij meenden te vechten tegen een front, een beweging, een groep, die zij gevaarlijk achten in onze kerken. En zij bestreden een dominee, die door een samenloop van omstandigheden was komen te staan voor een kwestie, waarover hij graag meer licht wilde hebben.

„Behoort jullie dominee dan niet tot de partij van Prof. Schilder?” vroeg Andries toen. Welnee, want vooreerst heeft Prof. Schilder, voorzover ik weet, geen partij. En in de tweede plaats is de referent allerminst een blinde volgeling van dien Professor. En in de derde plaats is dit referaat, naar ik van nabij weet, tot stand gekomen zonder eenig contact met dien man uit Kampen.

Andries had nog één bezwaar. Zijn die dominee’s en professoren, vooral Prof. Kuiper, niet verschrikkelijk scherp geweest in hun spreken?

Dat moest ik toestemmen. Maar dat is in de eerste plaats wat voor Den Haag-West. Daar zal men aan deze kant van de zaak wel de noodige aandacht schenken. Ik heb het genoegzamen mogen smaken, Andries op vele punten volkomen gerust te stellen, ook op het laatste.

Aan het artikel is niets toe te voegen. De „partij van Schilder” bestaat gelukkig niet. Maar wie de zaken dooreenhalen, loopen gevaar, zelf een partij te gaan vormen.

Het zal wel overbodig zijn, mee te deelen, dat de heer Algra lid is van dezelfde kerk als Ds den Houting, en voorts, dat ondergeteekende, bij zijn weten, nog nooit over de kwestie van die doopserkenning geschreven heeft. Wel over de pluriformiteit.

r Groninger school
uw steeds drieste
niet met de „Affa-
Menig staaltje rouw

al de rechtzinnige
den als een éénig
leider, Dr Machen,
nen dit verwachte
s der kerk voort
voor kerkherstel
verwachten is, na
Machen hem nu in
herinnert zich de
k in 1862 in aan-
gergen. Neen, zeide
redikanten zouden
de medebroeders
t bij stuk hielden.
„De één zou zeg-
verstoorders, een
anders hadden be-
dat de tijd voor
is, een vierde zal
anderen, maar met
d (!) hen aan hun

weer. De houding
en” in de Presby-
ing tot dingen die
gebeuren, zou ge-

eeft zich in deze
dat dank zij Groen-
ode in 1843 zich
uit te spreken op
houden waren „het
kerkleer aan je
uit naar wat de
Ze was in de klem-
ogenblik, pas voe-
schreef Da Costa’s
Dit geschrift werd
Synode. Da Costa
er formulieren bij
rijd. De kerk was
ontwikkeling der
de vrije en ruime
n de andere zijde,
ck, naar Da Costa’s
informatie 20 Maart

door lam geslagen.
wapenkruis” had
verbroken. Was dit
ntig jaar te voren
st der Eeuw” ge-
elde Da Costa. Het
dapper op weten-
el tot in het kerke-

een parallel geval.
Machen Princeton
ele „vrienden”. Ze
tegen „den geest
sche kerk. Sommi-
tit punt zeer ver-
bij kon en mocht
vraagstuk moest
General Assembly
over de betekenis
ormulieren uit te
e strijd om „quia”
nd met de „Inde-
Foreign Missions”
kerkelijk vraagstuk
ht. En nu trekken
hen terug. Op het
„General Assem-
praak zal moeten
at de formulieren
ndhaafd, verzaken

„vrienden” reke-
éene zegt dat Dr
ander meent dat
ener gemeente is
voortvarende actie
op een derde is de
t gekomen, terwijl
eds lang voorbij
rover eens dat ze
juridisch principe
toepassen. Ze hou-
eken”. Da Costa’s
waards gedaan. De
ets die zeide: „Laat
ook staan”. Van
kerkelijke, weten ze

ader dit alles den
gelde woord van
er men zijn mees-
ch zwijgen zij, die
a gezalft” beaamt
synthese wil hij
or zee.

C. VAN TIL.

zoo'n inspanning, dat hij tenslotte niet meer in staat is een ander gezicht te trekken dan het nietszeggende bridge-gezicht, hetgeen erg nadeelig is voor zijn esthetisch uitzicht.

We hebben er zoo geen verstand van.

Ieder kan met behulp van een Pascal in zijn „geloof” blijven.

In het „Algemeen Weekblad” schrijft W. Coenraad:

De prediking der lijdensweken, uitlopend op het Paaschevangelie heeft ons weer gesteld voor het mysterie der liefde Gods, die zich in Christus verwerkelijkte in haar tweeledig karakter van oordeel en vergeving. Wat de grondslag is van alle Evangelieprediking, wordt dan met bijzondere actualiteit midden in ons leven geplaatst, waardoor het ons onmogelijk gemaakt wordt alleen toeschouwers te blijven, maar we in de meest scherpe vorm gesteld worden voor een keuze. De actualiteit dezer keuze wordt ons in onze dagen wel zeer bewust gemaakt, ons herinnerend aan het wonder, maar zoo ontdekkende woord van Pascal: Jezus Christus zal tot het eind dezer wereld in doodstrijd zijn, daarom mogen de zijnen niet slapen.

Schrijver noemt Pascals woord „ontdekkend”. Wij achten het „betooverend”, om met Paulus te spreken. Want als men dien kant uit wil, dan kan de Jood schrijven: Abraham zal tot het eind dezer wereld zijn zoon moeten gaan offeren, daarom mogen de zijnen niet slapen. En de Mohammedaan: Mohammed zal tot het eind dezer wereld van vrouwen willen wisselen, daarom mogen de zijnen niet slapen. En de klassieken: Odysseus zal tot het eind dezer wereld elk oogenblik de deur van zijn huis komen binnen vallen: daarom mogen de Penelope's wel terdege oppassen.

„Onze kathedralen”.

In het hervormde weekblad „De Gereformeerde Kerk” schrijft Dr. J. Ch. Kromsigt iets over de „kathedralen”:

Mogen we de kerken met zoovele andere „onze” Kathedralen noemen, hoewel ze niet door ons werden gebouwd?

Ja we noemen ze met vrijmoedigheid onze Kathedralen.

Niet door ons gestolen, maar aan ons geschonken. Door Gods voorziening bestel ons geworden.

Op dezelfde manier als Kanaän's steden, niet door Israël gebouwd, echter ook niet door Israël gestolen, maar aan Gods oude bondsvolk door zijn Bondsgod geschonken werden.

Ja, zoo moeten we het verklaren, als we zeggen: ze zijn door Roomschen gebouwd, Roomschen, die als onze vijanden onze Hervormde voorvaders hier en elders te vuur, en te zwaard vervolgden.

Onze Bondsgod heeft door zijn voorzienig bestel deze kerken hun ontnomen en aan onze vaders gegeven.

We kunnen het echter ook anders zien.

Niet door ons-vijandige Roomschen werden deze kerken oorspronkelijk gebouwd, maar door Roomsche Christenen. Dan mogen we zeggen: Onze kerken zijn het, want ze werden door onze voorvaders gebouwd. Als christenen waren zij onze voorvaders, helaas besmet met Roomsche bijgeloof, dat zich ook in de beelden in hunne kerken vertoonde. Wij hielden de kerken, door onze voorvaders gebouwd, maar reinigden ze van de openbaring van bijgeloof, waardoor ze verontreinigd werden.

Maar zoo blijkt dan, dat we alleen kunnen spreken van onze Kathedralen krachtens een belijdenis, die wij belijden als erkenning van goddelijke Waarheid.

Twee vragen dringen zich o.m. op:

1o. als nu eens de „roomsche” leiders, met evenveel succes als thans de hervormden doen, hadden gezegd: „God heeft aan onze kerk nog geen scheidsbrief gegeven”, of: „ge moet het juk, waaronder we zuchten, niet als wezen —, doch als wél-wezens-kwestie opvatten!”, — waren dan de kathedralen hun gebleven?

2o. hoe staat het met hen, die de hervormde kerk hebben willen reinigen van ongelooft? hebben zij geen recht, „wij” ze tot de d a d d der reformatie gekomen zijn, doch de door Dr Kromsigt bedoelde vaders wel recht, „hoe-wel” ze tot de d a d d der reformatie gekomen zijn?

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drietal te:
Valthermond: Cand. R. Douma, hulppred. te Hardenberg; cand. T. de Haan te Buitenpost en cand. H. de Moor te Zeist.

Beroepen te:
Poortugaal: Cand. Adr. de Groot, hulppred. te Naaldwijk.

Aangenomen naar:
Mijdsrecht: J. C. Gilhuis te Ooster Nijkerk.

Benoemd tot Hulpprediker te:
Lippenhuizen-Hemrik: Cand. W. Vis te Haamstede.

Intrede te:
Heer Hugowaard en St Pancras: Cand. Th. H. van Andel. Tekst: 1 Cor. 3:5-9.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.
Door de classis Amsterdam der Geref. Kerken zijn Woensdag praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard de heeren M. Feitsma, H. R. de Jong en G. R. Visser Jzn. Deze drie theologische kandidaten aan de Vrije Universiteit zullen gaarne des Zondags de kerken dienen en een eventueel beroep terstond in overweging nemen. Het adres van cand. Feitsma is: Okeghemstraat 15b, Amsterdam-Zuid, telef. 24310, van cand. De Jong: Sarphatistraat Amsterdam-Centrum, telef. 52010, en dat van cand. Visser: Leliegracht 42, Amsterdam-Centrum, telef. 31810.

Amsterdam-Zuid, telef. 24310, van cand. De Jong: Sarphatistraat Amsterdam-Centrum, telef. 52010, en dat van cand. Visser: Leliegracht 42, Amsterdam-Centrum, telef. 31810.

Beroepbaar.

De heer B. J. A. Streefkerk, cand. te Rotterdam, met gaarne terstond een beroep in de Geref. Kerken in overweging. Zijn adres is: Schiedade 96a, Rotterdam-Centrum.

Emeritaat Ds G. Bar.

In de Woensdag te Almelo gehouden vergadering van de Classis Deventer der Geref. Kerken is aan Ds G. Bar, Holten, op diens verzoek om gezondheidsredenen eervol taaft verleend.

Vereeniging „Effatha”.

Agenda der 47e algemeene vergadering van de Vereeniging „Effatha”, Christelijk instituut voor doofstomme kinderen, D. V. op Woensdag 6 Mei 1936, v.m. 10.30 uur in het natielokaal der school, Hoekenburglaan 45 te Veenendaal.

1. Opening door den voorzitter, Ds C. Lindeboom.
2. Jaarverslag over 1935 van den loco-secretaris, den heer H. J. van Wijlen.
3. Idem van den penningmeester, den heer A. Schilke.
4. Rapport van den accountant.
5. Vaststelling van de jaarrekening.
6. Verslag van de Nazorg-commissie.
7. Schoolverslag van het hoofd, den heer A. A. van Hest.
8. Verkiezing van drie bestuursleden, wegens:
 - a. overlijden van Ds A. Prins;
 - b. bedanken van den heer W. L. B. den Blaauwen;
 - c. periodieke aftreding van Ir W. den Boer (herkiezing).
9. Rondvraag.
10. Opwekkende rede van Ds G. Salomons, Chr. Geref. predikant.
11. Sluiting.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK

Bedankt voor:
Sneek: L. Kleisen te Vlissingen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK

Beroepen te:
Aalburg en Heesbeen: D. Th. Keck te Staphorst. Dussen (toez.): Cand. J. C. Hooykaas te Wassenaar. 's-Gravenhage: G. Bos te Dedemsvaart. Ingen (Gld.) (toez.): J. Petri te Dordrecht. Randwijk: J. Bakker te Veenendaal.

Bedankt voor:
Harlingen: J. Loos te Oudega (W.). Nieuw Vennep: J. J. Polderwaard te Nigtevecht. Oldebroek en te Ridderkerk: K. v. d. Pol te Bovenlinxveld. Westbroek: C. van Dop te Hierden.

Intrede te:
Hees: F. J. Pop. Tekst: 1 Cor. 2:2. Surhuizum: J. Jukema. Tekst: Rom. 1:1j en 12.

Afscheid van:
Apeldoorn: H. Dekker. Tekst: 2 Cor. 1:19 en 20. Enschede: H. G. Oldeman. Tekst: 2 Sam. 7:18b. Groningen: J. J. Knap. Tekst: Matth. 28:20. Harlingen: C. J. Meijer. Tekst: Luc. 24:29. Heinoord: Mr E. D. G. v. d. Horst. Tekst: Luc. 24:29. Rotterdam: Dr. J. R. Callenbach. Tekst: 2 Cor. 13:1. Santpoort: Prof. Dr G. A. v. d. Bergh van Eysinga. Tekst: Joh. 1:42b. Voorthuizen: J. van Amstel. Tekst: Rom. 11:36.

MENIGERLEI GENADE

WEKELIJSCH PREDIKATIËN

ONDER REDACTIE VAN
Dr K. DIJK
EN Dr B. WIELENGA

Thans begint de 26e Jaargang

Door de groote verscheidenheid van Medewerkers biedt MENIGERLEI GENADE een welkome afwisseling in de preek: exegetisch, dogmatisch, belevend, voorwerpelijk, 't leven accentueerend, enz. Met den gang van het kerkelijk jaar wordt rekening gehouden (Feestdagen, Avondmaal, enz.).

De jaargang bevat 52 preeken. Elke week franco toezending van een nummer.

Abonnementsprijs slechts f4.— p. halfjaar. Dus 15 ct. per week en per preek. In tekening in elken boekhandel.

Vraagt gratis nummer ter inzage.

J. H. KOK - KAMPEN

Drukwerk noodig?
OOSTERBAAN & LE COINTRE
MAAKT HET STEEDS VOOR U IN ORDE
Zoo wel het meest eenvoudige als het meer moderne Drukwerk wordt in den kortst mogelijke tijd klaar gemaakt. Vraagt ontwerpen en prijzen aan bij **OOSTERBAAN & LE COINTRE** DRUKKERS - GOES

ZENDINGSLIEDEREN

Dit bundeltje bevat 38 Zendingliederen, op daarbij aangegeven, alom bekende wijzen, te zingen door kinderen en grootten. Te gebruiken zowel op kindersendingsscholen als op andere zendingssamenkomsten.

Prijs f0.35; bij minstens 50 exx. à f0.20 per ex.
GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

VERSCHEENEN:

KERKSPLITSING

een „geloofsstuk” en geen „waagstuk”.
Geen praot langer maar daad.

DOOR

Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs f0.25.

Bij afname van 10 exx. f0.20 per ex.

Voor kerken waarin dit onderwerp in bespreking is, is deze brochure van zeer groot belang! Terwijl voor alle grotere kerken de brochure zeer oriënterende voorlichting geeft.

Verkrijgbaar bij den boekhandel, en, na storting van het bedrag op postrekening no. 36000, bij de Uitgevers **OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES**

Vragen, te stellen aan hen, die wenschen te worden toegelaten tot het Heilig Avondmaal

Prijs 1—50 exx. f0.02 per ex., 51 en meer à f0.01½ per ex.

Deze formulieren zijn zeer geschikt ter uitreiking aan hen, die zich voorbereiden Openbare belijdenis te doen, opdat ze zich op deze vragen voorbereiden kunnen.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de uitgevers **OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES**

Uitgave van **OOSTERBAAN & LE COINTRE, GOES**

MYSTIEK EN MYSTICISME

door

Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs . . . f0.30

bij afname van minstens 10 exx. f0.25 per ex.

In het Voorwoord schrijft Prof. Dr. H. H. KUYPER:

Met belangstelling heb ik uw referaat over Mysticisme gelezen en ik meen, dat een druk daarvan wenschelijk zou wezen, omdat het voor ons kerkelijk leven praktisch van betekenis is en op ongezonde uitwassen wijst, waardoor de rechte ontwikkeling van het geestelijke leven in gezond schriftuurlijk zin belemmerd wordt.

Verder warm aanbevolen door Ds. M. v. GRIEKEN, Ned. Herv. Pred. te Rotterdam en Ds. H. JANSSEN, Chr. Geref., Leger en Vlootpredikant in a. d.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en, na storting op postrekening no. 36000, bij de uitgevers.

Chr. Muziektijdschrift „De Harp”

met maandelijksche Muziekbijlage

f1.50 per Jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoening smaken.

Adm.-Adres: 1e Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

Lezers van „De Reformatie” die met zooveel sympathie de bladzijden van dit blad ontvangen, wilt ook de **FAMILIE-ADVERTENTIES** ter plaatsing zenden.

HILVERSUM

Rookt U een Sijes? Of preferert U een andere? Dan kunt U terecht bij de **SIGAREN MAGAZIN „THE OLDSMOKE”** Kerkstraat 8 - Hilversum

Geen beter keus voor voorlezen of in den kring, dan uit:

TOEN WIJ NOG TENTEN WOONDEN

HERINNERINGEN VAN DE DAGEN VAN DE SCHOOLSTRAAT

van de Heeren G. VAN BLEEK, S. v. d. S. STAMERDING, F. KALSBEK, J. v. d. B. J. P. HEBLIJ, G. VAN LAAR, T. v. d. KOOIJ

Ingeleid en gebundeld door

H. J. VAN WULVEN

320 blz. - Prijs in linnen band

Wij hebben den prijs alom geprezen boek op zoo laag gesteld, opdat ons ooft zou kunnen verkopen, ik heb het niet willen omdat het te duur is. Want grepen, 't mocht in geen en onderwijzers-bibliotheek breken.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE

1e Berdjajew, fig. 102.

2e Sovjet-Co, fig. 1034 en 101